

رویدادهای مهم بین المللی و منطقه ای موثر بر تحولات ایران

مردم شواردهای نادره را برکنار کردند

بی بی سی - یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

میخائیل ساکاشویلی رهبر مخالفان گرجستان تایید کرده است که نینو بوردزاندازه رئیس مجلس به عنوان کفیل ریاست جمهوری تا زمان برگزاری انتخابات در دو ماه آینده سرپرستی این مقام را بر عهده خواهد داشت.

آقای ساکاشویلی گفت که او به خانم بوردزاندازه کمک خواهد کرد و با مساعدت ادوارد شواردهای نادره برای برقراری ثبات و صلح در گرجستان خواهد کوشید.

ادوارد شواردهای نادره، رئیس جمهور پیشین گرجستان، تحت فشار مخالفان حکومتش که مجلس و اکثر ساختمان های دولتی را به تصرف خود در آورده اند بعد از ظهر یکشنبه از مقام خود کناره گیری کرد. آقای شواردهای نادره استعفای خود را عصر یکشنبه 23 نوامبر از طریق تلویزیون این کشور به اطلاع مردم رساند.

مخالفان دولت از روز شنبه به خیابان ها آمده و پارلمان، دفتر رئیس جمهور و اکثر ادارات دولتی را به تصرف خود در آورده بودند.

میخائیل ساکاشویلی، رهبر مخالفان دولت گرجستان روز یکشنبه هشدار داده بود چنانچه ادوارد شواردهای نادره سریعاً استعفا ندهد، تظاهرکنندگان مخالف را به سمت اقامتگاه رئیس جمهور هدایت خواهد کرد.

ادوارد شواردهای نادره که ساعات پایانی ریاست جمهوری خود را در یکی از اقامتگاه های بیلاقی خود به سر می برد، ابتدا با تهدید و سپس با تشویق و امتیاز سعی کرده بود مخالفان را آرام کند. ادوارد شواردهای نادره، روز یکشنبه پس از ملاقات با وزیر خارجه روسیه، که به منظور میانجیگری بین وی و مخالفان به آن کشور سفر کرده، گفته بود آمادگی دارد در مورد برگزاری انتخابات پیش رس ریاست جمهوری و تجدید انتخابات پارلمانی با مخالفان گفتگو کند مشروط بر اینکه مخالفان، از ساختمان های دولتی خارج شوند اما رهبران مخالفان این پیشنهاد رئیس جمهور را رد کردند.

'انقلاب بدون خونریزی'

بحران در گرجستان در پی تظاهرات گسترده در روز شنبه، 22 نوامبر، بالا گرفت و تظاهرکنندگان مخالف دولت به ساختمان مجلس گرجستان راه یافتند و مراسم افتتاحیه دوره جدید پارلمان را که آقای شواردهای نادره در آن شرکت داشت، بر هم زدند.

تظاهرکنندگان توانسته بودند از سد ماموران امنیتی عبور کنند و وارد جلسه مجلس شوند و رئیس جمهوری را وادار کنند در حلقه محافظان خود تالار جلسات پارلمان را شتابزده ترک کند. در ساعات بعد، تظاهرکنندگان به کاخ ریاست جمهوری وارد شدند و دفتر رئیس جمهوری را به اشغال خود در آوردند.

میخائیل ساکاشویلی، رهبر اصلی مخالفان دولت، این اقدامات را "انقلاب بدون خونریزی" اعلام کرده بود.

در مقابل، آقای شواردهای نادره در پیامی، اقدام مخالفان را یک کودتای غیرقانونی خوانده بود. آقای شواردهای نادره ابتدا قویا کناره گیری از قدرت را مردود دانسته بود اما اوج گیری بحران و عدم حمایت ارتش از وی باعث شد وی تغییر موضع دهد و قدرت را واگذار کند. روز شنبه، ایگور ایوانوف، وزیر خارجه روسیه، برای ملاقات با دولت و مخالفان وارد تفلیس، پایتخت شد و در خلال ساعات شب، در برابر هزاران تظاهرکننده که در برابر ساختمان پارلمان اجتماع کرده بودند سخنرانی کرد.

وی سپس به دیدار میخائیل ساکاشویلی رفت.

ریشه های بحران

بحران کنونی گرجستان پس از برگزاری انتخابات اخیر پارلمانی در آن کشور آغاز شد. دولت گرجستان مدعی است که کاندیداهای طرفدار رئیس جمهوری به اکثریت کرسی های مجلس دست یافته اند در حالیکه مخالفان دولت را به تقلب در این انتخابات متهم کرده و نتایج آن را مخدوش دانسته اند.

ناظران خارجی انتخابات نیز در مورد سلامت این انتخابات ابراز تردید کرده اند و دولت ایالات متحده نیز گفته است که این انتخابات به طرز قابل قبول برگزار نشده و در شمارش آرا دستکاری به عمل آمده است.

میخائیل ساکاشویلی

حقوقدان 35 ساله
تحصیل کرده در آمریکا و فرانسه
رئیس پیشین شورای شهر پایتخت
2000: وزیر منتخب شواردنازه برای داگستری
2001: پایه گذار جنبش وحدت ملی
طرفدار غرب و اصلاح گر رادیکال

برخی از رویدادهای مهم ایران

پرستو فروهر: درمان دردهایی که ردپای استبدادند ، با تلاش پیگیر ممکن است
یکشنبه 2 آذر 1382- 23 نوامبر 2003

مراسم سالگرد قتل داریوش فروهر، اولین وزیر کار پس از انقلاب اسلامی ایران و همسرش پروانه اسکندری عصر امروز در حسینیه ارشاد برگزار شد.

پرستو فروهر در مراسم پنجمین سالگرد قتل پدر و مادر خود گفت: پس از 5 سال دوباره در آغاز ماه آذر گردهم آمده ایم تا یاد سربلند داریوش و پروانه فروهر و یکایک قربانیان این ماه خونین را زنده داریم. وی افزود: یاد آنان در هر نفس با من است، یاد پدر، یاد مادر. تصویرهایشان در خاطرات زنده است و درگذشت زمان انگاری شفافتر می شوند و صلابت وجود آن دو عزیز را بر من آشکارتر می کنند.

پرستو فروهر تصریح کرد: در یکی از روزهای سالهای کودکی ام، در یکی از روزهایی که پدرم ساکن زندانهای این شهر نبود و حضورش خانه را گرمی می داد، در اتاق کارش در خانه مان به عادت بچه گوییها روی پشتی صندلی او نشسته بودم، سرش را به سینه ام تکیه داد و دل به نوازشهای دخترکش سپرد. دستهای من لابلای موهای نرم او می گشت که روی پوست سرش برجستگیهای غریبه ای را لمس کردم. او در جواب پرسش من بی آنکه چشمهایش را باز کند و یا سرش را از روی سینه ام بردارد با صدایی آرام گفت که سالها پیش در روز کودتای 28 مرداد و در دفاع از دولت ملی مصدق سرش زخم برداشته، سپس آرام دست کوچک مرا گرفت و لابلای موهایش روی بخیه های بازمانده از آن روز شوم کودتا کشید.

وی ادامه داد: حس تلخ این لحظه انگار همراه همیشگی ام شد، حسن تلخ رد پای زخمها، جای دردها روی سر پدرم و دلهره برای جسم عزیزش که همواره چه بی پروا به دستهای وحشی خطر می سپرد. سالها بعد در آستانه انقلاب در گردهم آیی اعتراض در کاروانسراسنگی در هجوم گماشتگان امنیتی دوباره سرش زخم خورد. غروب آن روز دیدمش که حلقه شده در میان جمع پرشور همراهانش روی تخت بیمارستان نشسته بود، با سری باند پیچی شده و هنوز زیر پیراهنی خونپاش را به تن داشت. دختر فروهرها، تأکید کرد: روی لبهای شجاع مادرم که به جسارت آخرین فریادش گشوده بود فشار دستان قاتلان کودکی نشانده بود، از آغاز پرمهرش تنها زخم برجای مانده بود کنار زخم اما چشمهای نیمه باز این یگانه زن همچنان با شوقی به دور دستها خیره مانده بود. انگار از وراي خشونت که بر او رفت در آخرین لحظه های حیات نیز چشم به رویای ابدیش داشت، به رویای آزادی [پایدار] ایران.

وی خاطر نشان کرد: از جسم عزیزشان امروز تنها دو لکه خون خشک شده بر فرشهای خانه شان باقیست، اما یادشان، آرمانشان و خاطره صلابت و شجاعتشان سنگری است از آن مردم. از آن هنگام که نگاه بر سینه های دریده از دشمنه و پدر و مادر دوختم، از آن هنگام که زخمهایشان را به خاک سپردیم، تعهد به دادخواهی ستمی که بر آنان رفت با زندگی ام عجین شد. از آن هنگام بارها و بارها مرثیه تلخ مرگ آزادگان سرزمینمان را از زبان داغدارشان شنیده ام.

پرستو فروهر با نام بردن از پوینده، مختاری، مجید شریف، پیروز دوانی، زال زاده، سعیدی سیرجانی، میر علایی، تفضلی، برانزنده، غفار حسینی، حاجی زاده، کاظم سامی و زهرا کاظمی اظهار داشت از غمهای بازماندگان آنان آگاه شده است.

وی همچنین گفت: ما سوگ و درد خویش را با غرور بر شانه هایمان کشیده ایم و امید به عدالت را لایه لای زخمهای دلمان پاس داشته ایم.

دختر فروهرها با اشاره به قتل عزیزان خود تصریح کرد: این دردی که با جان ایرانیان عجین شده، درد مشترک ما مردم است و تعهدی تاریخی بر شانه های یکایک ما ایرانیان نهاده. تعهد به حقیقت و تعهد به عدالت. مفاهیم مقدسی که [گاهی اوقات و در برخی زمانها] در میهن ما زیر زنگار دروغها، قلدریها و مصلحت جوییها رنگ باخته اند.

وی ادامه داد: فاجعه آذر 77 بی شک نقطه عطفی شده در فراگیری اعتراض به سرنوشت دهشت بار دگراندیشی در ایران. در این اعتراض جمعی امید به عدالت بستند. در واکنش به این خیزش عمومی کار به دستان حکومتی نوید عمل دادند.

پرستو فروهر از عملکرد جریان قضایی ابراز نارضایتی کرد و گفت: امروز کارنامه پنج سال گذشته به وضوح نشان می دهد که این نوید جامه عمل نپوشید. دستگاه قضایی مسئولیت خویش که دادرسی عادلانه این پرونده ملی بود، را [به طور کامل] انجام نداد. پرونده ای دارای موارد تناقض به دادگاهی [جالب] رفت، پشت درهای بسته عاملان اجرایی قتلها را به محاکمه کشیدند اما [برای ما مسلم نشده است دستور دهندگان و بسترسازان این جنایتها چه کسانی بوده اند] و دادرسی گناه این دستور دهندگان و بسترسازان را ندیده ایم.

وي اقدام روند دادرسي را نمايش خواند و آنرا عادلانه تلقي نکرد. دختر فروهرها ادامه داد: در اين راه بسياري از كساني كه به اين روند اعتراض كردند و سر افشاي برخي حقايق پرونده پافشاري كردند تاوان سنگيني پرداخته‌اند. روزنامه‌ها توقيف شدند، روزنامه نگاران و حتي وكيل شجاع اين پرونده ناصر زرافشان با اتهام‌هاي ساختگي به زندان افتاد و نداي اعتراض جمعي خاموش شد. مسئولين قضايي بايد پاسخگوي اين مسائل در برابر تاريخ باشند. وي افزود: اما آن گروه ديگر، آنان كه دلما مي‌خواست نويدهاي عدلشان را باور كنيم، آنان كه وعده اصلاح طلبي داده بودند، آنان كه مي‌گفتند دفع اين بلا خواهند كرد، در اين راه پر درد ما را به سرنوشت تلخ خويش رهايما كردند. اگرچه هرازگاه از سوي آنان اعتراضي شد اما نتيجه آن هيچ تبيري در اين روند [كه آنرا مطابق عدالت نمي‌دانيم] ، پديد نياورده است. پرستو فروهر تصريح كرد: فاجعه قتل‌هاي سياسي آذر 77 به حربه جنگ قدرت بدل شد و ابزاري گشته براي امتياز گيري از حريف و در اين ميان عدالت قرباني مصلحت انديشي شد و در اين ميان وجدان زخم خورده ملت و درد ما فرزندان داغدار به فراموشي رفت. وي در ادامه خطاب به مردم گفت: اما شما اي مردم كه صاحبان اين ملك‌ايد. ما داغداران راه آزادي را از ياد مبريد. داغ فروهرها را از دل مبريد. اين زخم‌هاي بزرگانمانند كه در خاك ميهن خفته‌اند. نبض اين خاك با دردشان و با اميدهايشان مي‌زند. تعهد به حقيقت و عدالت را از شانه ننهيم و اين تعهد پر بار را با انديشه واپسگراي انتقام كدر نكنيم كه انتقام زاينده خشونت است و خشونت پايندان ستم. وي در پايان افزود: درمان دردهايي كه رد پاي استبدادند تنها در تلاش پيگير جامعه در راه دادخواهي ممكن است. در اصراري صادقانه، به دور از هرگونه سازش بر سر حقايق و اين تلاش انساني آستن پالايش جامعه از دور بسته خشونت و خشك انديشي خواهد شد. ياد آنان زنده باد كه در راه آزادي ايران جان باختند. پيروز باد ملت. پايان پيام

پيام ناصر زرافشان به مناسبت پنجمين سالگرد قتل‌هاي زنجيره‌اي يكشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

ناصر زرافشان وكيل پرونده قتل‌هاي زنجيره‌اي كه به جرم افشاي اطلاعات پرونده اين قتلها به پنج سال زندان محكوم شد ، پيامي را به مراسم پنجمين سالگرد قتل فروهرها ارسال كرد. به گزارش خبرنگار خبرگزاري كار ايران، ايلنا، در اين پيام آمده است: قتل‌هاي زنجيره‌اي زخمي است بر وجدان جمعي جامعه ما كه با گذشت زمان، خود به خود التيام نخواهد يافت. مرور دوره 5 ساله‌اي كه از زمان افشاي اين جنايات تاكنون گذشته است نشان مي‌دهد التهابي كه با افشاي قتل‌هاي زنجيره‌اي در جامعه پديد آمد، نه تنها بر خلاف معمول با گذشت زمان فروكش نكرده بلكه طي اين پنج ساله هرچه زمان بيشتري گذشته اين التهاب و بحران سياسي هم عميق‌تر و هم گسترده‌تر شده است زيرا شرايط داخلي و بين المللي در اين سالها در جهتي سير كرده و پس از اين نيز سير خواهد كرد كه اداره كردن جوامع را با شيوه‌هاي قديمي روز به روز دشوارتر ساخته است. در ادامه اين پيام با اشاره به اينكه ديگر با تكيه بر قتل و ارباب و ترور و ساكت كردن صداهاي مخالف نمي‌توان جوامع را اداره كرد، آمده است: امروزه جهان عموماً در جهتي تحول يافته است و مي‌بايد كه هر روز عرصه را بر سياستمداران فاسد و غارتگران اموال عمومي كه خود را در پس اعتقادات يا تعصبات مردم پنهان مي‌سازند و به گروه‌ها و محافل مافيايي و سازمان يافته جنايت و مردم ستيز، تنگ‌تر سازد. زرافشان در ادامه اين پيام با مورد ستوال قرار دادن وجود استقلال و اقتدار لازم براي رسيدگي بي‌طرفانه اينگونه مسائل آورده است: آنچه من امروز مي‌خواهم بگويم اين است كه جهان طرف يك دهه گذشته متحول تبيرات كيفي عميقي شده است كه در آن ديگر شيوه‌هاي كهنه برخاسته از خودكامگي كارايي ندارند، ديگر نمي‌توان با تحميل سكوت، با پرونده سازي و تعقيب و آزار، با طناب و كشيدين پرده استتار به آنچه در جامعه مي‌گذرد جامعه را اداره كرد، اين شيوه‌ها فقط فشار و ارتشاء را عمق مي‌بخشند و گسترده‌تر مي‌سازند و سيستم دفاعي جامعه را براي دفع بيماري‌هاي اجتماعي از كار مي‌اندازد و توانايي آن را در ترميم ناهنجاري‌ها از ميان مي‌برند. در ادامه اين پيام با تاكيد بر اينكه براي حكومت كردن، مشروعيت لازم است، آمده است: قدرت‌مداراني كه هنوز واقعيت تبيرات جهاني طي دهه گذشته را درنيافته و هنوز بيدار نشده‌اند با هر روز تاخير در بيداري خود، لطمات جبران ناپذيري را به خود و به جامعه خود وارد مي‌سازند. در ادامه اين پيام آمده است: امروزه حكومت‌ها امين جان‌ها، اموال و نواميس مردم تعريف مي‌شوند، حاكميت، اقتداري است كه از طرف مردم براي حراست از اين امانت به حكومت واگذار شده است. بنابر اين پاسداري از جان و مال و ناموس مردم، عهد و پيمان حكومت در برابر مردم است و خيانت در اين امانت به منزله عهد و شكستن پيماني است كه حاكميت در برابر مردم به عهده گرفته است. حاكمتي كه سوگند خود در برابر مردم را زير پا بگذارد، مشروعيت ندارد و امروز ديگر جامعه بين المللي اين گونه حاكميت‌ها را تحمل نمي‌كند. اين پيام در پايان مي‌افزايد: واقعيت امروز آنچه است، هست. اگر ما آنها را نبينيم يا نشنويم، تبير نمي‌كند. تا زماني مي‌توان با سرپوش گذاردن به واقعيت امروز را به فردا برد. امروز ما به چنين نقطه‌اي رسيده‌ايم. گفتني است اين پيام به علت تنگي وقت و تذكر مبني بر اتمام جلسه در ساعت مقرر، امكان قرائت در مراسم را نيافت. پايان پيام

در حاشیه مراسم سالگرد فروهرها یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

پس از پایان مراسم پنجمین سالگرد فروهرها، در حالیکه تعدادی از شرکت کنندگان در این مراسم با خواندن سرود "ای ایران" و سر دادن شعارهایی از مقابل حسینیه ارشاد به سمت سه راه ضرابخانه حرکت می‌کردند، با حمله افراد لباس شخصی مواجه شدند.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری کار ایران، ایلنا، لباس شخصی‌ها که قبل از آغاز مراسم در مقابل حسینیه ارشاد حضور داشتند با حمله به افراد شعار دهنده تعدادی از آنها را مورد ضرب و شتم قرار دادند. همچنین نیروهای فاقد لباس فرم با چندین دستگاه دوربین تصویربرداری از شعار دهندگان و عابران فیلمبرداری می‌کردند.

بر اساس این گزارش درگیری‌ها با دخالت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران که برقراری نظم و امنیت مراسم را بر عهده داشت، پایان یافت.

تظاهرات کنندگان با در دست داشتن پوسترهایی از داریوش و پروانه شعار می‌دادند، "فراندم، فراندم این است شعار مردم" و "زندانی سیاسی آزاد باید گردد".

مراسم پنجمین سالگرد قتل داریوش و پروانه فرورنگ با استقبال کم رنگ چهره‌های برجسته احزاب درون قدرت مواجه شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری کار ایران، ایلنا، در این مراسم که عده زیادی از مردم، دانشجویان، جوانان و فعالان سیاسی شرکت داشتند، شخصیت‌هایی نظیر شیرین عبادی، ابراهیم یزدی، فریبرز رییس دانا، سیمین بهبهانی، هاشم صباغیان، عزت‌الله سبحانی، لطف‌الله میثمی و حبیب‌الله پیمان حضور داشتند.

بر اساس این گزارش حسین انصاری راد، رئیس کمیسیون اصل 90 مجلس شورای اسلامی نیز تنها نماینده‌ای بود که در لحظات پایانی مراسم به جمع شرکت کنندگان در مراسم پیوست. پایان پیام

مواضع رژیم و جناحهای آن در مورد مهمترین تحولات ایران

استفسار 150 نماینده از مقام رهبری درباره استناد شورای نگهبان به نامه ایشان در رد موارد اصلاح قانون مطبوعات

یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

نماینده اصفهان گفت: بیش از 150 نماینده مجلس در نامه‌ای به مقام رهبری، از ایشان درباره استناد شورای نگهبان به نامه ایشان در رد مصوبه مجلس برای اصلاح قانون مطبوعات، استفسار کردند.

به گزارش خبرنگار پارلمانی خبرگزاری کار ایران، ایلنا، رحیعلی مزروعی نماینده اصفهان در جمع خبرنگاران پارلمانی گفت: مصوبه اخیر اصلاح بندی از قانون مطبوعات که مربوط به نویسندگان مطبوعات می‌شود مبنی بر اینکه رسیدگی به جرایم روزنامه نگاران باید با حضور هیأت منصفه و در محاکم علنی دادگستری باشد، توسط شورای نگهبان با استناد به نامه مقام رهبری رد شده بود.

وی افزود: این استناد شورای نگهبان در مورد اصلاحات قانون مطبوعات، نمایندگان را بر آن داشت تا طی نامه‌ای به مقام رهبری در این خصوص سوال شود.

وی افزود: با توجه به اینکه رده‌های شورای نگهبان در مورد اصلاحات قانون مطبوعات با استناد به نامه مقام رهبری صورت می‌گیرد، سوال ما این است که آیا این نامه همیشگی و بلندمدت بوده و یا مربوط به دوره‌ای است و می‌توان موادی از قانون مطبوعات را اصلاح کرد.

مزروعی تاکید کرد: قطعاً پاسخ مقام رهبری راهگشای مجلس در مورد اصلاح قانون مطبوعات خواهد بود. پایان پیام

تورریسم و سلاحهای کشتار جمعی

عدم توافق اعضای آژانس بین المللی انرژی اتمی بر سر قطعنامه محکومیت فعالیت‌های هسته‌ای ایران، از دید سخنگوی آژانس

بهمن باستانی (رادیو فردا): یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

اختلاف نظر شدید اروپا و آمریکا و اروپا بر سر چگونگی برخورد با فعالیتها و برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، باعث شد که هیأت مدیره آژانس بین المللی انرژی اتمی نتواند در مورد مقرر یعنی هفته گذشته به تصمیم قاطعی در این زمینه دست یابد. به گفته محمد البرادعی، رئیس آژانس، این بحثها با شدت و حدت ادامه یافته و گفته می‌شود به سازشی مقدماتی بین آمریکا و اتحادیه اروپا در این باره منجر شده و تصمیم‌گیری به هفته آینده، احتمالاً چهارشنبه موکول شده است. در مورد موقعیت فعلی ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی، همکارم شهران طبری با ملیسا فلمینگ، سخنگوی این آژانس گفتگویی کرده است.

شهران طبری (رادیو فردا): تنش موجود میان اعضای آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای به روایتی در دو دهه تاریخ تشکیل این آژانس بی سابقه است. روز جمعه آژانس پس از جلسه طولانی نتوانست بر سر جمله بندی قطعنامه‌ای که قرار است ایران را به خاطر فعالیتها هسته‌ای محکوم کند، به توافق

برسند. ایالات متحده آمریکا و برخی از متحدانش معتقدند هجده سال پنهانکاری از سوی ایران و تولید اورانیوم غنی شده و همچنین تجربه تولید پلوتونیم برای محکوم کردن ایران به نقض قرارداد منع ازدیاد سلاحهای هسته ای کافی است.

اما خانم ملیسا فلمینگ، سخنگوی آژانس در وین به رادیو فردا می گوید: تردیدی نیست که باید 18 سال پنهانکاری ایران در این زمینه محکوم شود و در این که اعضای آژانس چطور به آن واکنش نشان دهند، حرفی نیست، اما نکته اصلی آن است که آقای البرادعی می خواهد بر سر حرف خود باقی بماند. او می گوید ما تا حال هیچ مدرک و سندی بدست نیاورده ایم که نشان دهد مواد هسته ای که ما دیدیم، مربوط به توسعه سلاحهای هسته ای باشد. دکتر البرادعی در گزارش خود تا حال یا تا امروز را به کار برده، یعنی تا امروز هیچ سندی نداریم و او سر حرف خود ایستاده است. او بارها و بارها گفته است که کار او قضاوت در مورد نیت یک کشور نیست و ما حتما چنین کاری نخواهیم کرد. کار ما این است که سندها و مدارکی را که به طور عینی و ملموس پیدا می کنیم، روی میز بگذاریم و آن را علنی کنیم. آنگاه اگر کشوری بخواهد این اسناد و مدارک را تعبیر و تفسیر کند، دیگر به عهده خودش است. از سوی رادیو فردا از ملیسا فلمینگ می پرسیم شما گفتید تردید نیست که باید 18 سال پنهانکاری ایران محکوم شود، از سوی دیگر منابع مطلع می گویند آمریکا از ارجاع ایران به شورای امنیت صرفنظر کرده. حالا شما حاضرید جمله بندی قطعنامه را همانطور که گفتید، طوری تنظیم کنید که ایران حساسیت بین المللی و حاد بودن این مساله را دریابد؟

خانم فلمینگ پاسخ می دهد: ما راستش درباره جمله بندی قطعنامه اظهار نظر نمی کنیم. تصمیم گیری در این زمینه مربوط به اعضای آژانس است، ولی درک ما این است که یک تفاهمی در این باره حاصل شده، به این معنی که قطعنامه حاوی عبارات تند خواهد بود و بعلاوه روشن می کند که در صورت تخطی ایران از تعهداتش، همواره امکان ارجاع آن به شورای امنیت وجود خواهد داشت. از ملیسا فلمینگ، سخنگوی آژانس بین المللی انرژی هسته ای در وین می پرسیم ریچارد آرمیتج، معاون وزارت خارجه آمریکا به یکی از تلویزیونهای واشنگتن گفت: برخلاف آنچه گفته می شود، اروپا و آمریکا در این مورد با هم شاخ به شاخ نشده اند و همگی در حال کار کردن روی پاسخی مناسب هستند. آیا همانطور که شما هم به نوعی گفتید، این به معنای آن است که آمریکا حاضر شده در این زمینه مصالحه کند؟

وی پاسخ می دهد: بله درک ما هم همین است و امیدواریم اینطور هم باشد. اگر هیات مدیره آژانس نتواند بر سر صدور قطعنامه توافق کند، خیلی بد خواهد شد و در این صورت وظیفه این هیات است که تصمیم بگیرد قدم بعدی چه باید باشد و به این ترتیب مدیر کل آژانس هم رهنمودی برای ادامه کار پیدا کند. آنچه ما احتیاج داریم آن است که هیات مدیره به ما بگوید ما نقش شما را تقویت می کنیم و از شما کاملاً حمایت می کنیم، هنوز در ایران کارهای زیادی وجود دارد که شما باید کنید. هنوز باید بسیاری از مسائل را درباره اظهارات ایران روشن کنید. ما امیدوار هستیم یک روزی برسیم که بتوانیم اعلام کنیم تمام تاسیسات هسته ای ایران تحت نظارت و کنترل آژانس است و امنیت بین المللی از این نظر تضمین شده است. هنوز این روز نرسیده و ما نمی توانیم چنین ادعایی کنیم، ما تا آن روز راه درازی در پیش داریم و بیش از هر وقت محتاج هیات مدیره یکصدا هستیم، نه هیات مدیره ای که دچار اختلاف نظر باشد.

از خانم فلمینگ در وین می پرسیم با توجه به اظهارات آقای آرمیتج و نتایجی که حاصل شده، فکر می کنید جلسه هیات مدیره آژانس بین المللی انرژی هسته ای روز دوشنبه از سر گرفته شود یا آنطور که قبلاً گفتید چهارشنبه است؟ وی پاسخ داد: نه دوشنبه نخواهد بود، جلسه روز چهارشنبه از سر گرفته خواهد شد. اکنون توافق شده است که چند روز فاصله برای بحث و گفتگوی غیر رسمی ضروری است. تا وقتی جلسه رسمی تشکیل می شود، مطمئن باشیم که توافقی لازم برای صدور قطعنامه حاصل شده است.

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

تعیین سفیر جدید عراق در آمریکا، پس از 13 سال قطع روابط سیاسی
پیمان پزمان (بغداد) - رادیو فردا - یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

13 سال پس از قطع روابط سیاسی مستقیم، عراق سفیر جدیدی برای سفارت خود در واشنگتن تعیین کرد. در مصاحبه ای مطبوعاتی، هوشیار زیباری، وزیر امور خارجه عراق، انتخاب رند رحیم را اعلام کرد و گفت به زودی سفرای جدیدی برای کشورهای مجاور عراق نیز انتخاب خواهند شد. خانم رحیم دارای ملیت عراقی و آمریکایی است و گرچه در عراق به دنیا آمده، اکثر 30 سال گذشته را در آمریکا به سر برده است. وی یکی از فعالان علیه رژیم صدام حسین در آمریکا بود و روابط خوبی با بسیاری از مسئولان وزارت خارجه و کاخ سفید در زمان رئیس جمهوریهای مختلف داشته است. در مصاحبه ای مطبوعاتی با آقای زیباری در بغداد، خانم رحیم در مورد مسئولیت عمده خود در واشنگتن گفت که از نظر سیاسی، ارائه چهره و صوت و روح اراده مردم عراق است که برای تحقق استقلال خود و انتظارات آنها از آینده جدید و جدایی از گذشته ای است که عراق را منهدم کرد. ما الان در مرحله جدیدی هستیم که باید فکر کنیم و اطاعت کنیم از اراده مردم.

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

روزنامه های تهران: 2 آذر

بی بی سی - یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

در حالی که روزنامه های وابسته به محافظه کاران خبر مربوط به محکومیت جمهوری اسلامی به خاطر نقض حقوق بشر در مجمع عمومی سازمان ملل را کم اهمیت دیده و آن را توطئه جدید کانادا و آمریکا علیه ایران دانسته اند، روزنامه های هوادار اصلاحات آن خبر را در صفحات اول روز یکشنبه نقل کرده و به تحلیل آن پرداخته اند.

شرق در مقاله ای صدور قطعنامه علیه وضعیت حقوق بشر در کشور را با قطعنامه شورای حکام سازمان انرژی اتمی مقایسه کرده و نوشته حرکات گروهی تندرو از یک جناح خاص باعث شده تا هر روز خبر توقیف مطبوعات و زندانی کردن منتقدان و ناراضیان به جهان صادر شود و موقعیتی آسیب پذیر برای ایران پدید آورد.

عماد باقی در مقاله **شرق** تصریح کرده است با استقبال از اجتهادهای نو و سازگارسازی قوانین داخلی با اصول و حقوق بشر و تضمین آزادی بیان و انتقاد و اعتراض می توان جایگاه شایسته ای را در خانواده جهانی احراز کرد چرا که مشکلات ایران در سطح بین المللی ریشه داخلی دارد و مسائل داخلی نیز ریشه در حقوق بشر.

آفتاب یزد در یادداشتی یادآوری کرده که بیشتر مواردی که در گزارش کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل موجب محکومیت جمهوری اسلامی در مجمع عمومی سازمان ملل شده به مسائلی مربوط می شود که از خط قرمزها و احکام اسلام نیست که غیر قابل اجتناب باشد. مقاله **آفتاب یزد** با اشاره به مخالفت های شورای نگهبان با لوایح و طرح ها و زندانی شدن کسانی که در سابقه آن ها هیچ نوع همکاری با بیگانگان وجود ندارد تا آزادیشان خطری برای امنیت ملی داشته باشد نتیجه گیری کرده که تدبیر جمعی گروه های مختلف معتقد به قانون اساسی می تواند راه حلی برای بیرون رفتن کشور از بن بست ارائه دهد.

به نوشته **آفتاب یزد** بهمن کشاورز رییس کانون وکلای مرکز گفته است اصلاح ساختار قضائی و رفع مشکل ها به طور حتم زمینه های صدور این قبیل قطعنامه ها را از بین می برد. **یاس نو** در گزارشی پیرامون قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل یادآوری کرده که قطعنامه دیگری هم در راه است که احتمالاً در نیمه دسامبر به رای مجمع عمومی سازمان ملل خواهد رسید و ایران را مکلف می کند تا برای اصلاح مواردی از دادرسی ها و محاکمات و زندان های خود اقدام فوری به عمل آورد.

کیهان در سرمقاله یکشنبه خود از این که بیشتر روزنامه های تهران گزارش راه پیمائی های روز قدس را کم اهمیت دیده و عنوان اصلی روز شنبه خود را به به اخبار دیگری اختصاص داده اند انتقاد کرده است.

به نوشته حسین شریعتمداری "اقدام زشت و مشمئزکننده این طیف از مطبوعات که آشکارا در خدمت به دشمنان تابلودار این مرزوبوم حرکت می کنند و قلم می زنند، قبل از آنکه ریشه در غیرحرفه ای بودن آنها داشته باشد، از آلودگی عمیق آنان خبر می دهد."

نماینده ولی فقیه در روزنامه **کیهان** درباره روزنامه های هوادار اصلاحات نوشته هنگامی که پای منافع دشمنان ملت یا حمایت از مفسدان اقتصادی، ارادل و اوپاش، جاسوسان بیگانه، دزدان بیت المال در میان است، با تمام توان به میدان می آیند و از حمایت گسترده رسانه های خبری دشمن و سازمان های اطلاعاتی و امنیتی بیگانگان برخوردارند.

به دنبال مخالفت شهردار تهران با برپائی نمازجمعه تهران در محل مصلائی که در شمال تهران ساخته شده **یاس نو** در مقاله ای پرسیده آیا علت مخالفت احمدی نژاد نگرانی برای به هم ریختن ترافیک منطقه است و یا تبلیغات تلویزیونی نمازجمعه؟

فرید حمیدی نویسنده مقاله **یاس نو** با اشاره به میلیاردها هزینه ای که صرف ساختن مصلا شده پرسیده آیا ممکن است که چنین هزینه ای را برای استفاده یکی دو بار در سال گذاشت و میلیاردها تومان از پول مردم را صرف هزینه ای غیر مفید کرد؟

مصلائی تهران که هفته گذشته در روز قدس با اقامه نمازجمعه توسط رهبر جمهوری اسلامی افتتاح شد از سال ها پیش در دست ساخت بوده و در فضائی وسیع ساخته شده که در روزهای عادی تعداد نمازگزاران اندک در آن امکان تهیه فیلم های خبری را محدود می کند.

نویسنده **یاس نو** در پاسخ شهردار تهران که اعلام کرده شهرداران مناطق در حاشیه نمازجمعه به سئوالات مردم پاسخ می دهند نوشته این ها شهرداران همه مردم تهرانند و یا آن جمعیت بسیار اندک. **شرق** در مقاله ای از این که شهرداری تهران، فرهنگسراها را به آموزش قرآن اختصاص داده انتقاد کرده و با اشاره به فراوانی جرم در میان نوجوانان نوشته مجموعه اقدامات شهردار در قبال فرهنگسراها، فرصت سوزی مهلك است در حالی که مسئولیت شهردار در قبال آموزش قرآن همان اندازه است که در قبال آموزش های هنری.

سینا قنبریور در مقاله **شرق** اشاره کرده که آموزش قرآن در پادگان ها، مدارس، خانه افراد خیر و مسجدها صورت می گیرد، اما چقدر می توان به انتقال يك فن و تخصص هنری و فرهنگی به شکل

خیرخواهانه امیدوار بود. یادمان باشد علاوه بر فعالیت های هنری در شهر مکان برای ورزش هم نیست در شرایطی که اعتیاد در جامعه ما بیداد می کند.

یاس نو در مقاله ای با عنوان "شیرین عبادی و قاضی علی پوریان" به یادها آورده که سه سال پیش قاضی علیپوریان خانم عبادی را به سلول انفرادی انداخت و در روز محاکمه هم مغرورانه از پذیرفتن نمایندگان مجلس خودداری کرد و بدون توجه به مدافعات خانم عبادی وی را به حبس تعلیقی و محرومیت از وکالت محکوم ساخت.

به نوشته وحید پوراستاد در **یاس نو** امروز شیرین عبادی بانوی صلح جهانی است و قاضی علیپوریان با حکمی سه سطر رییس قوه قضاییه امضا کرده به دنبال آن که دادگاه انتظامی قضات از او سلب صلاحیت قضائی کرده، منتظر خدمت شده است.

کوناگون

نگاهی به تاریخچه، ساختار و نحوه عملکرد آژانس بین المللی انرژی اتمی یکشنبه 2 آذر 1382 - 23 نوامبر 2003

بیشتر از یکسال است که آژانس بین المللی انرژی اتمی در میان رسانه های منطقه ای و بویژه رسانه های خبری ایران جایگاه خاصی پیدا کرده است و طی ماه های اخیر روزی نبوده که خبر یا مطلبی درباره این آژانس در محافل جامعه ایران خصوصا مطبوعات نبوده باشد. با این وجود هنوز اطلاعات اندکی درخصوص ساختار این آژانس و نیز نوع عملکرد و مکانیزم های درونی فیزیکی و ماهوی این آژانس بصورت ناشناخته باقی مانده است.

به گزارش دفتر مطالعات بین الملل خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) آژانس بین المللی انرژی اتمی یا (International Atomic Energy Agency) در سال 1957 با توافق 18 کشور به عنوان نهادی مستقل از سازمان ملل متحد تشکیل شد.

تشکیل این آژانس به تبع سخنانی بود که در 1953 آیزنهاور، رییس جمهور وقت آمریکا در کنفرانس اتم برای صلح در مجمع عمومی سازمان ملل مطرح کرد و پیشنهاد داد که یک نهاد بین المللی برای کنترل سلاح های اتمی تشکیل شود. (1) این پیشنهاد در زمانی مطرح شد که آمریکا خود سلاح اتمی در اختیار داشت و حتی تنها کشوری بود که از آن استفاده کرده بود ضمن اینکه کشورهای دیگر نیز به شدت در مسیر دستیابی به این سلاح حرکت می کردند و حتی برخی از آنها به این سلاح دسترسی پیدا کرده بودند.

با اینکه اصولا این آژانس از سازمان ملل مستقل است و رسماً و عملاً فعالیت های آن در چارچوب جداگانه ای صورت می گیرد، اما مصوبات و گزارش های آن برای مجمع عمومی و شورای امنیت سند معتبری محسوب می شوند که می توانند براساس آنها به تصویب قطعنامه های لازم بپردازند. مقر این سازمان در وین پایتخت اتریش قرار گرفته است و مأموریت اصلی آن ارتقا استفاده های صلح آمیز از انرژی هسته ای و مدیریت برنامه های بازرسی، حسابرسی و کنترل منابع هسته ای که مجموعاً تحت لفظ بازرسی و نظارت مطرح می باشند، اعلام شده است. طبق اساسنامه ای این سازمان نظارت و بازرسی یاد شده برای تضمین این امر صورت می گیرد که مواد هسته ای برای تولید سلاح های اتمی به کار نروند. امروزه بازرسان آژانس بیش از 800 تاسیسات هسته ای را در 110 کشور تحت بازرسی و نظارت دارند، اما علیرغم این نظارت و بازرسی آژانس هیچ گونه اقتدار مستقلی برای نظارت بر برنامه های هسته ای کشورهای که به معاهده منع تکثیر سلاح های هسته ای نپیوسته اند، ندارد. به علاوه آژانس فقط می تواند بر تاسیساتی نظارت کند که کشورها به آن اجازه بازرسی دهند؛ علیرغم این که نظارت آژانس بر فعالیت های هسته ای عراق از سال 1992 فعالانه و موثر بوده است، اما در موارد دیگر تا خود کشورها به آژانس اجازه ندهند، که از تاسیسات هسته ای شان بازرسی کند، آژانس قادر به اعمال زور و نقض عدم تمایل کشورها نیست. به عنوان مثال، آرژانتین، برزیل، هند، رژیم صهیونیستی و پاکستان تاکنون به آژانس برای نظارت و بازرسی از تاسیسات هسته ای خود اجازه نداده اند و حتی معاهداتی چون معاهده منع تکثیر سلاح های هسته ای را نیز امضا نکرده اند. (3)

در حال حاضر 131 کشور جهان عضو آژانس می باشند که بیشترین عضویت ها نیز در همان سال های اولیه تشکیل آژانس بوده است؛ به طوری که پس از آن با فواصل زمانی چند سال فقط یک کشور به عضویت این سازمان درآمده است.

آژانس سه ارگان مرتبط باهم دارد:

الف) شورای حکام

ب) کنفرانس عمومی که شاخه قانونگذاری آژانس می باشد

ج) دبیرخانه که مسوول اجرا و عملیاتی کردن مصوبات است

* شورای حکام:

شورای حکام سالانه پنج بار تشکیل جلسه می دهد. این شورا متشکل از 35 عضو است که جلسات آن در ماه های مارس، ژوئن، دو جلسه در ماه سپتامبر که قبل و بعد از جلسه سالانه کنفرانس عمومی تشکیل می شود و جلسه پنجم که در ماه دسامبر سریعاً بعد از جلسه کمیته همکاری و پشتیبانی تکنیکی آژانس تشکیل می شود.

شورای حکام در جلسات خود درباره گزارش‌های آژانس، برنامه‌های آژانس، بودجه آژانس و درخواست‌های عضویت توصیه‌هایی به کمیسیون عمومی می‌کند. همچنین این شورا توافقنامه‌های نظارت و بازرسی و استانداردهای ایمنی آژانس را نیز تصویب می‌کند و اختیار انتصاب رییس آژانس را دارد؛ البته در صورتی که کمیسیون عمومی این انتصاب را تصویب و تایید کند. در واقع می‌توان شورای حکام را قوه مجریه و کنفرانس عمومی را قوه مقننه آژانس دانست. (3)

*کنفرانس عمومی

جلسات کنفرانس عمومی آژانس سالی یک بار تشکیل می‌شود. وظیفه اصلی این کمیسیون تصویب گزارش‌ها، برنامه‌ها، بودجه آژانس که از طرف شورای حکام به این کنفرانس ارجاع می‌شود؛ و همچنین تصویب پذیرش هرگونه درخواست عضویتی می‌باشد. کنفرانس عمومی طی جلسه سالانه درباره‌ی خط مشی‌ها و برنامه‌های آژانس و موضوعات مختلفی که توسط شورای حکام، رییس و دولت‌های عضو مطرح می‌شوند؛ به بحث و گفت‌وگو می‌پردازد. هیات‌های نمایندگی دول عضو نیز هر ساله در جلسه کنفرانس سخنرانی کوتاهی دارند. (4)

* دبیرخانه

دبیرخانه آژانس نیز مسوول اجرای برنامه‌ها و مصوبات نهادهای تصمیم‌ساز آژانس است. رییس آژانس مسوول دبیرخانه است که برای یک دوره چهار ساله انتخاب می‌شود. رییس فعلی آژانس، محمد البرادعی است که در اول سپتامبر 1999 به این سمت منصوب شده است. رییس آژانس شش معاونت دارد که هر کدام مسوول قسمت خاصی هستند. (5)

در راستای تحقق بخشیدن به وظیفه اصلی آژانس که نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ی کشورهای و ممانعت از ساخت سلاح‌های هسته‌ی است؛ در سال 1968 معاهده منع تکثیر سلاح‌های هسته‌ی (NPT) تدوین شد که در سال 1970 به مرحله اجرا درآمد. کشورهای عضو این معاهده آژانس را به عنوان ضامن اجرای مواد معاهده در نظر می‌گیرند. برای اساس بازرسان آژانس این حق را دارند که با اجازه دولت‌های عضو به صورت مرتب و برنامه‌ریزی شده از تاسیسات هسته‌ی آنها دیدن کنند و بر مکان‌هایی که متعلق به مواد هسته‌ی و تاسیسات هسته‌ی می‌باشند؛ نظارت داشته باشند. این بازرسان ابزارهای نصب شده در این تاسیسات از جمله دوربین‌های مداربسته و پلمپ‌ها را بررسی می‌کنند و نوع مصرف مواد هسته‌ی را تحت آزمایش قرار می‌دهند؛ بازرسان مزبور پس از انجام بازرسی‌ها گزارش‌های خود را جداگانه به دولت مربوطه و آژانس و در صورت حاد شدن مساله به مجمع عمومی و شورای امنیت سازمان ملل جهت اقدامات بین‌المللی ارایه می‌دهند.

روند بازرسی‌های آژانس پس از جنگ خلیج فارس در سال 1991 با بازرسی از برنامه‌های هسته‌ی احتمالی عراق شدت گرفت و تا امروز نیز ادامه دارد. در اواخر سال 1996 شورای حکام تصمیم به ایجاد یک کمیته دائم برای مذاکره درباره برقراری یک ابزار قانونی برای اعمال موثرتر اقتدار آژانس گرفت. این کمیته درباره متن پروتکل الحاقی برای تضمین هرچه بیشتر توافقنامه‌های دول عضو و آژانس به بحث پرداخت که نهایتاً این پروتکل در ماه مه 1997 به تصویب شورای حکام رسید؛ طبق پروتکل الحاقی که موسوم به پروتکل 2+93 نیز می‌باشد؛ دولت‌ها موظف به فراهم کردن اطلاعاتی برای آژانس درباره تمامی جنبه‌های چرخه سوخت هسته‌ایشان، تحقیق و توسعه مرتبط با چرخه سوخت هسته‌ی و تمام تاسیسات و تکنولوژی‌های هسته‌ی، طرح‌های بلندمدت توسعه چرخه سوخت هسته‌ی و دسترسی گسترده و آسان آژانس به برنامه‌ها و تاسیسات هسته‌ایشان می‌باشند. (6)

با وجود همه این امکانات و فرصت‌های نظارتی، آژانس هنوز با چالش‌های جدی‌ی در ممانعت از تولید و تکثیر سلاح‌های هسته‌ی توسط کشورها مواجه است؛ این چالش را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد (اول) هنوز این مساله که کشورها مرجع نهایی تصمیم‌گیری درباره این هستند که آژانس از تاسیسات هسته‌ی آنها بازرسی کند؛ مانع عمده‌ی بر سر راه بازرسی‌های مطمئن، آشکار و غیرمخفی از تاسیسات و فعالیت‌های هسته‌ی کشورهای می‌باشد. براساس همین مانع است که هند و پاکستان به سلاح هسته‌ی دست یافتند و تاکنون به آژانس اجازه بازرسی از تاسیسات هسته‌یشان را نداده‌اند. دوم) توسعه تکنولوژی‌کی از جمله توسعه و گسترش سریع تکنولوژی‌های رایانه‌ی به کشورهای اجازه می‌دهد که برنامه‌های نظامی و هسته‌ی خود را ناملموس‌تر پیگیری کنند؛ که این امر موفقیت بازرسی‌های آژانس را در یافتن واقعیت‌های مربوط به نوع فعالیت هسته‌ی کشورهای مشکلت‌ر می‌سازد. (7)

اما در پس جدی یا غیرجدی عمل کردن آژانس در مقابل کشورها اراده قدرت‌های بزرگ خصوصاً آمریکا در شرایط پس از جنگ سرد است، که نقش بسیار زیادی در ایجاد حساسیت زیاد بر روی یک کشور و نادیده انگاشتن یک کشور دیگر دارد. در این رابطه مثال بارز مورد رژیم صهیونیستی است که به دلیل حمایت‌های آمریکا با اینکه زرادخانه‌ی عظیم هسته‌ی دارد، اما تاکنون از تن دادن به بازرسی و حتی امضای معاهده‌ی منع تکثیر سلاح‌های هسته‌ی سرباز زده است.

منابع:

www.munfw.org -2
www.departments.oxy.edu -3
IbId -4
IbId -5
usinfo.state.gov -6
www.departments.oxy.edu -7

شورای حکام آژانس در حال حاضر 35 عضو دارد؛ که این اعضا براساس تقسیم بندیهای منطقه‌ای یا پیشرفته‌های تکنولوژیکی انتخاب یا منصوب می‌شوند. جلسات این شورا نیز سالی پنج دفعه می‌باشد. (1)

به گزارش دفتر مطالعات بین‌الملل خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) با توجه به اینکه این روزها بحث نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به دلیل اینکه موضوع برنامه‌های هسته‌ای ایران در دستور کار آن قرار دارد، در رسانه‌های داخلی و جهانی جایگاه خاصی دارد، از اینرو نگاهی به ساختار و چارت سازمانی این شورا می‌تواند اهمیت داشته باشد.

طبق چارتری که برای این شورا تدارک دیده شده است، 10 عضو این شورا باید از کشورهای باشند که از لحاظ تکنولوژی هسته‌ای پیشرفته هستند. در انتخاب این ده عضو منطقه‌بندی ملاک نمی‌باشد و تعادل بین تعداد اعضا از مناطق مختلف رعایت نمی‌شود؛ بلکه هر کشوری که از بعد هسته‌ای پیشرفته باشد؛ در این شورا منصوب می‌گردد. (2)

کنفرانس عمومی نیز برای برقراری برابری نمایندگی در شورا از مناطق هشتگانه‌ای که تعیین کرده است؛ 25 نماینده برای عضویت در شورا انتخاب می‌کند؛ که این اعضای انتخابی براساس سهمیه منطقه‌ای عبارتند از 5 عضو از آمریکای لاتین، 4 عضو از اروپای غربی، 3 عضو از اروپای شرقی، 4 عضو از آفریقا، 2 عضو از خاورمیانه و جنوب آسیا، یک عضو از آسیای جنوب شرقی و حوزه اقیانوس آرام و یک عضو از شرق دور. در این چارچوب هر عضوی که انتخاب می‌شود بلافاصله مجدداً برای دوره بعد نمی‌تواند انتخاب شود. (3)

انتصاب ده عضو انتصابی باید حداقل شش روز قبل از برگزاری نشست سالانه کنفرانس عمومی آژانس باشد و انتخاب 25 عضو انتخابی نیز در نشست سالانه کنفرانس عمومی صورت می‌گیرد. علاوه بر 20 عضو ثابت انتخابی مناطق هشتگانه، کنفرانس عمومی نیز از میان مناطق خاورمیانه و جنوب آسیا، جنوب شرق آسیا و حوزه اقیانوس آرام و همچنین شرق دور یک عضو انتخاب می‌کند. یک عضو دیگر بعنوان عضو 32ام از میان مناطق آفریقا، خاورمیانه و جنوب آسیا و جنوب شرق آسیا و حوزه اقیانوس آرام انتخاب می‌شود. سه عضو نیز از مناطق اروپای غربی، اروپای شرقی و آمریکای لاتین انتخاب می‌شوند. (4)

اعضا برای مدت یکسال انتخاب و یا منصوب می‌شوند و در نشست سال بعد کنفرانس عمومی اعضای جدید انتخاب می‌شوند. هر عضو حق یک رای دارد. برای تصویب بودجه آژانس باید دو سوم اعضای حاضر در جلسه رای‌گیری رای مثبت دهند. همچنین در موارد دیگر نیز باید دو سوم رای اعضای شورا اخذ شود؛ از جمله در خصوص افزایش بودجه آژانس و انتصاب رییس آژانس. (5)

مابقی تصمیم‌گیریهای شورا با اکثریت ساده قابل تصویب می‌باشد. رای‌گیری بیشتر به صورت مخفی است همچنین روش بالا بردن دستها نیز برای رای‌گیری به کار می‌رود. اعضای شورا در اولین جلسه پس از انتخاب شدن نشان پس از نشست سالانه کنفرانس عمومی آژانس، رییس و دو نایب رییس را از میان خود انتخاب می‌کنند. کشوری که بعنوان رییس انتخاب می‌شود؛ ریاست کلیه جلسات شورا را طی دوره کاری‌اش دارد. اگر رییس غایب باشد، یکی از نایب‌رییسان به جای او برای هدایت جلسه یا جلسات توسط خود وی منصوب می‌شود. اگر رییس یا هر یک از نواب رییس از عهده وظایف خود برنمایند، اعضای شورا رییس یا نواب رییس جدید را انتخاب می‌کنند. دبیرکل سازمان ملل یا نمایندگان وی می‌توانند بعنوان ناظر در جلسات شورا شرکت کنند؛ منتها تنها در مواردی که مسئله‌ی مورد بحث شورا در حیطه کاری سازمان ملل نیز قرار گیرد و به آن ربط داشته باشد. همچنین نمایندگان سایر ارگانهای بین‌المللی می‌توانند توسط شورا دعوت شوند؛ تا در جلسات آن شرکت داشته باشند؛ ضمن اینکه خودشان هم می‌توانند در جلسه‌های شورا که به بررسی مسئله خاصی که مربوط به آنها نیز می‌باشد؛ بعنوان عضو ناظر شرکت کنند. (6)

همچنین شورا می‌تواند از دولتهایی که عضو آژانس هستند، اما عضو شورا نمی‌باشند؛ دعوت کند تا در جلسات شرکت کنند. زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی زبانهای رسمی شورا هستند. (7)

شورای حکام به صورت رسمی و از پیش تعیین شده در ماههای مارس، ژوئن، سپتامبر (هم قبل و بعد از نشست سالانه کنفرانس عمومی) و دسامبر (بعد از جلسه کمیته همکاری و هماهنگی فنی) جلسه دارد. همچنین بنا به درخواست رییس یا هر یک از اعضای شورا و همچنین رییس آژانس و یا هر یک از دولتهای عضو آژانس درباره موضوع خاصی، شورا می‌تواند تشکیل جلسه دهد.

در دوره 2002 - 2003، اعضای شورا که جمهوری اسلامی ایران هم عضو آنها بود؛ به شرح زیر بودند: آرژانتین، برزیل، استرالیا، بلغارستان، بوریکنافاسو، کانادا، شیلی، چین، کلمبیا، کوبا، جمهوری چک، دانمارک، مصر، فرانسه، آلمان، هند، ژاپن، کویت، مالزی، مراکش، هلند، زلاندنو، پاناما، فیلیپین،

رومانی، روسیه، عربستان سعودی، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سودان، سوئد، ترکیه، انگلیس، ایرلند شمالی، آمریکا.

رئیس این دوره کویت بود که نماینده این کشور در آژانس خانم نبیلا المولا می‌باشد. (8)
نشست سالانه کنفرانس عمومی که حدود دو ماه قبل برگزار شد، اعضای جدید شورای حکام انتخاب شدند که بر همین اساس عضویت ایران نیز در شورا در سال 2002-2003 به پایان رسید است.

منابع:

1. usinfo.state.gov

2. www.ppnn.soton.ac.uk

3. Ibid

4. Ibid

5. www.iaea.or.at

6. Ibid

7. Ibid

8. Ibid

انتهای پیام